

Lamii, Delic. erudit., IX, σ. 107-109

Ἀποστόλης ^①
Ἀρσένιος (152....)

Ὁ Λάμιος, ἐν δ' ἄνωτ., ^{καὶ ἀχροτολόγητον} ἐκδίδει ἀνεπίγραφον (ἐπιστολήν, ἀρχομένην:

Αρχ.: Τὴν Θεμιστίου εἰς τὸ α' καὶ β' Ἀναλυτικῶν παράφρασιν κατὰ τὴν
σὴν πρόσταξιν μεταγεάψαντες... ἀποπέμπομεν τῇ σῇ μεγίστῃ
αἰδεσιμότητι...

Τὴν ἐπιστολήν ὑπογράφει, " ἐξ Ἑνετιῶν, φθίγοντος ἔκτῃ τοῦ Μεταχειτνιῶνος, ^[= Ἰουλίου 25]
Ὁ Μονεμβασίας Ἀρσένιος ὁ κατὰ πάντα τῆς σῆς μεγίστης αἰδεσιμότητος."

Ἡ ὑπογραφή τοῦ Μονεμβασίας Ἀρσενίου εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Λάμιος, ~~ἔχει~~ ὡς
ἔχει τυπωθῇ (σ. 109), ἀπέχει κάπως ἀπὸ τοῦ κείμενου τῆς ἀνωτέρω ἐπιστολῆς,
ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκληφθῇ μᾶλλον ὡς ἐπιγραφή τῆς ἐπομένης ἐπιστολῆς.
Ἄλλ' ἢ ἐπομένη ἐπιστολή (σ. 109-112) ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Οἰκουμένιον Πατριάρ-

χην, ὃν προσφωνεῖ "παναγιώτατον δεσπότην" καὶ οὐχὶ "αἰδεσιμώτατον" :

Ἡ ὑπογραφή τῆς σελ. 109 (ὁ Μονεμβασίας Ἀρσένιος ὁ κατὰ πάντα τῆς σῆς
μεγίστης αἰδεσιμότητος) ἀνήκει ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν προηγουμένην.
 Ἄνεπιγραφον ἐπιστολήν, πρὸς τὸν ἀποδέυτην τῆς ὁποίας ὁ ἐπιστολο-
 γράφος ἀπονέμει τὸν αὐτὸν τίτλον δῖς (~~σ. 108~~) : "τῇ σῇ μεγίστῃ αἰδεσιμό-
τητι" (σελ. 108, στίχ. 1 καὶ στίχ. 20-21). Ἀλλὰ καὶ ἐντὸς τοῦ κειμένου τῆς
 ἐπιστολῆς ὁ ἐπιστολογράφος ἀναφέρει τὸ ὄνομα του : Γράφων πρὸς τὸν
 ἀποδέυτην τῆς ἐπιστολῆς, παρ' οὗ ἐλάμβανε καὶ ἀνέμινε χρηματικὴν ἐνί-
 σχυσιν, ὅτι γνωστὸς βιβλιόφιλος Κρής, Μιχαὴλ Μηλῖνος καλούμενος,
 ἀπέβρωσε, κατακλιπὼν ὑπὲρ τὰ 300 σπάνια βιβλία, προσφέρεται νὰ ταξι-
 δεύσῃ ὡς Κρήτην πρὸς ἀγοράν τῶν βιβλίων αὐτῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀπο-
 δέυτου τῆς ἐπιστολῆς, σημειῶν ἐπὶ λέξει (σ. 108) : "εἴ οὖν δι' ἐφέσεως

ἔχεις κτήσασθαι τούτας [τὰς βίβλους], τελέσας τὴν υπόσχεσιν Ἀρσενίῳ
καὶ ἐφοδιάσας αὐτὸν χρυσίνοις, ὅσοις ἂν φανεῖν τῇ δεσποτείᾳ σου, ὥστε
τούτας κτήσασθαι, ἀπόλυσον αὐτὸν ~~ἐκ~~ τὴν ἐς Κρήτην φέρουσιν...
Τὸ ὅλον ὕφος δεικνύει ὅτι ὁ ἐπιστολογράφος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του.

Ἐν τούτοις ὁ Legrand (Bibliogr. Hellén., xv-xvi siècles, tome II, σ. 375-376)
ἐκδίδει τὴν αὐτὴν ἐπιστολὴν ὡς ἐπιστολὴν Ἀντωνίου τοῦ Ἐπαρχοῦ, πα-
ρασυρθὴς ἴσως ἀπὸ μεταγενεστέρων ἀναδημοσιεύσεων (Φιλίστωρ, τ. Γ'-Δ', Παν-
δώρα τ. ΣΤ'), ὥς υποσημειοῖ ἐν σελ. 376.

Σημειωτέον ὅμως ὅτι ὁ ἐπιστολογράφος (Lamius σ. 108, στίχ. 5 = Legrand
σελ. 375, στίχ. 5 κατωθιν) αὐτοπεριγράφεται ὡς «ποδάχρα... ~~ἐκπαλιός~~ κλινήρης
κατακείμενος», ἢ αὐτὴ δὲ νόσος κατέτρυχε καὶ τὸν Ἀντώνιον Ἐπαρχον, ὅστις
ἐκ Βενετίας τὸ 1568 ἔγραφε πρὸς Βάκκιον Παλδῖνον: «τῇ καταράτῃ πιέζομαι

(*) Τῷ τῷ ὡς θύειν, δὲ τῷ τῷ ἀλλοτῷ (Lamius 5. 736) ὁ ἄρσενις ἀναστῆ.
 Μιχαὴ τῷ Μηλίνου [ὁ Κρήτης, προσευχῇ]. Μ.Ι.Μ.
παδάγρα (Legrand, αὐτόθι, σ. 374, στίχ. 26-27).

Ὁ πωσθήποτε, ^{κατὰ τὴν ἔκδοσιν} ~~ἐν τῷ βιβλίῳ~~ τοῦ Lamius ἡ ἐπιστολὴ ἀνήκει εἰς τὸν
 Μονεμβασίας Ἀρσένιον [Ἀποστόλην]. (*) Συνάδεται δὲ αὕτη τὴν ἀποστολὴν
 τοῦ χειρογράφου τοῦ Θεμιστίου, ὅπερ ἐξεπόνθησεν ὁ ἐπιστολογράφος διὰ
 λογαριασμόν καὶ κατὰ παραγγελίαν τοῦ ἀποδέυτου τῆς ἐπιστολῆς. Προΐδμενος
 γὰρ τῷ ^{παράσχη} ~~προσέχει~~ καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐκδούλευσιν ὁ ἐπιστολογράφος, τῷ
 ἀναγγέλλει τὸν θάνατον τοῦ ἐν Κρήτῃ πλουσίου καὶ βιβλιοφίλου Μιχαὴλ
 Μηλίνου προσφερόμενος γὰρ ταξιδεύσῃ εἰς Κρήτην πρὸς ἀγορὰν τῶν βιβλίων
 τοῦ Μηλίνου διὰ λογαριασμόν τοῦ ἀποδέυτου τῆς ἐπιστολῆς, παρὰ τοῦ
 ὁποίου ἐξαιτᾶται τὴν ὑπεσχημένην χρηματικὴν βοήθειαν.

Ὅτι ὁ ἐπιστολογράφος εἶναι ὁ Μονεμβασίας Ἀρσένιος, ἐκτός

τῶν ἀνωτέρω λεχθέντων, συνηγορεῖ καὶ ἡ καταυλείς τῆς ἐπιστολῆς ἀναφέρουσα : " ἐμοῦ τε καὶ τοῖν ἐμοῖν διακόνοι καὶ αὐτῶν στερουμένων τῶν ἀναγκαιῶν ". Οἱ δύο διάκονοι εἶναι προφανῶς ἱεροδιάκονοι τῆς ἀκολουθίας τοῦ Μονεμβασίας Ἀρσενίου. Παρομοίαν ἀκολουθίαν δὲν δέχεται ἀσφαλῶς ὁ Ἀντώνιος Ἐπαρχος.

"Ὅτι ὁ Ἀρσένιος Ἀποστόλης ἐπρομήθευε χειρόγραφα εἰς διαφόρους κοσμητοὺς καὶ κληρικοὺς ἀξιωματούχους τῆς Δύσεως καὶ ὅτι ἀντέγραφε κώδικας διὰ λογαριασμὸν διαφόρων ἡγεμόνων ἢ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Πάπα, εἶναι καὶ ἄλλοθεν γνωστὸν (πρβλ. Legrand, αὐτόθι, σελ. 326, σελ. 339 στίχ. 21, σελ. 341 στίχ. 1-2, 10). ~~etc.~~

Ὁ ἀποδέκτης τῆς ἐπιστολῆς, διὰ τὴν προσφώνησιν τοῦ ὁποῖου

ὁ Ἀρσένιος χρησιμοποιεῖ τὰς φράσεις: "τῇ σῇ μεγίστῃ αἰδεσιμότητι" ἢ "τῇ δεσποτείᾳ σου", δυνατόν γὰρ εἶναι κοσμικός τις ἄρχων ~~ἢ~~ ~~ἡγεμὼν~~, δυνατόν ὅμως γὰρ εἶναι καὶ τις καρδινάλιος. Ἐπιστολαὶ τῆς ἐποχῆς προσφωνοῦν "αἰδεσιμωτάτους" τοὺς Καρδινάλιους (πρβ. Legrand, αὐτόθι, σελ. 257 αρ. 45, 341, 373).